

Nr 188.

Av herr **Hammar m. fl.**, *angående studiebidrag åt elever vid folkhögskolornas sommarkurser.*

Genom riksdagens beslut förra året fastställdes grunder för studiebidrag och stipendier för bl. a. folkhögskolans elever. I motioner I: 480 och II: 656 framlades förslag till vissa ändringar, vilka föranledde statsutskottet att under erinran om att vid vissa folkhögskolor förekommer mer än två årskurser framhålla, att det bör få ankomma på den stipendieutdelande myndigheten att taga hänsyn till de olika folkhögskolekursernas inbördes sammanhang och anpassa stipendiesystemet med beaktande härav. Detta blev riksdagens beslut, och det tolkades av de flesta som en möjlighet att bereda även elever vid folkhögskolans sommarkurser studiebidrag och stipendier. I ett interpellationssvar i andra kammaren till herr Hammar från statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet meddelades, att enligt kungörelsen angående statlig studiehjälp åt elever vid folkhögskolor studiehjälp endast må tilldelas elev för genomgång av kurs, som omfattar minst fyra månader. Statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet meddelade också, att skolöverstyrelsen i samråd med studiehjälpsnämnden bestämt, att elev, som genomgått folkhögskolans vinterkurs och samma år i så gott som omedelbar anslutning till vinterkurs genomgår sommarkurs, skall anses genomgå en sammanhängande utbildning — till exempel för att erhålla den av interpellanten omnämnda kompetensen för inträde vid sjuksköterskeskola — och därmed bli berättigad att även under sommarkursen erhålla studiebidrag för inackordering. Stöd för sådan tillämpning av studiehjälpsförfattningen har myndigheterna funnit i statsutskottets uttalande om folkhögskolekursernas inbördes sammanhang. Interpellanten framhöll gentemot detta, att det från de folkhögskolor i vårt land, som har sommarkurser — således omkring två tredjedelar av Sveriges folkhögskolor — framhållits att resonemanget om kursernas inbördes sammanhang äger sin tillämpning icke bara i fråga om ordningsföljden vinter-sommar utan också när följden blir sommar-vinter. I själva verket torde såväl statsutskottet som riksdagen i sin helhet med sitt uttalande om inbördes sammanhang ha åsyftat *alla* kurserna vid en folkhögskola. Mer eller mindre står nämligen både sommar-, vinter- och fortsättningskurser i ett visst organisatoriskt sammanhang med varandra.

Undertecknade delar denna uppfattning och anser sålunda, att det viktigaste icke är, om eleverna bevistar en sommarkurs och en vinterkurs eller en vinterkurs och en sommarkurs, utan att kurserna står i ett visst sammanhang med varandra. Detta är ju fallet. Det har heller inte varit nödvändigt,

att en elev fått sommarkursen vid samma skola, där eleven bevistat vinterkursen. Det har heller inte alltid från elevens synpunkt varit klokt att omedelbart fortsätta vid folkhögskolan. Ofta har eleven nödgats ta arbete för att få nödiga medel för sin vidareutbildning, eller också har hemmet haft behov av vederbörande elev, kanske på grund av sjukdom i hemmet eller arbetsuppgifter, som beror på att exempelvis sonen i huset utkallats till militärtjänst. Undertecknade tror inte, att det var riksdagens mening att ingripa för att reglera elevens val av skola, vilket faktiskt sker genom denna tolkning av bestämmelserna. Lika litet menar vi, att det var riksdagens mening att göra det sämre ställt för dessa, som på grund av svårigheter att omedelbart fortsätta sin kurs nödgas uppskjuta genomgåendet av kursen till ett annat år. Statsutskottets uttalande måste tolkas på det sättet, att man ansåg, att det var ett inbördes sammanhang mellan de olika folkhögskolekurserna precis som mellan de olika klasserna i en annan skola och att detta skulle respekteras, så att någon försämring av stipendiemöjligheterna under sommarkurserna icke skulle ske.

Det har ju också visat sig omöjligt att vid vissa folkhögskolor genomföra några förändringar i kursernas längd av rent organisatoriska skäl. På samma gång som en strävan gör sig gällande att förlänga vinterkurserna — en strävan, som måste stödjas — kan man inte samtidigt öka sommarkursernas längd.

Det har gentemot de uttalade önskemålen om studiebidrag till eleverna i sommarkurserna framhållits, att detta skulle kunna dra med sig följdverkningar även inom andra skolformer. Det gäller för de myndigheter, som framhåller detta, att påvisa, att dessa kurser står i ett inbördes sammanhang med övriga kurser vid skolan, så att de utgör en påbyggnad av dessa och icke en fristående utbildning av något slag.

Till slut vill vi framhålla den tradition, som folkhögskolans sommarkurser har i svenskt folkhögskoleliv. Ingen har talat för deras borttagande. Kursernas elever har hittills haft samma studiehjälp som vinterkursernas elever. Det måste därför förefalla både skolorna och hemmen egendomligt, att eleverna nu i dessa sommarkurser genom en ny studiehjälpförfordning ställs i ett sämre läge än de förut stod.

På grund av vad vi ovan anfört vill vi alltså hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att bestämmelser utfärdas,
vilka ger eleverna i sommarkurserna vid folkhögskolorna
samma studiehjälp som eleverna i vinterkurserna.

Stockholm den 27 januari 1954.

Olof Hammar.

Ernst V. Staxäng.

Ernst Jacobsson.

Eric Nilsson
i Svalöv.